

[Fuglsang.]

bevægelsens og de faglige overenskomsters stadig større omfang, og det gælder endelig i henseende til, at arbejderne på andre områder i disse år har været i stand til at tilkæmpe sig en hel række sociale forbedringer.

Med andre ord, tiden er efter vor mening løbet fra medhjælperloven, sådan som det hele ligger i dag. Derfor ser man også, at fagbevægelsens folk stadig kræver, at den enten skal ophæves, eller at den skal gennemgå en grundig revision; for øvrigt tog den højtærede statsminister spørgsmålet op i sin åbningstale og lovede en sådan revision gennemført. Derfor er det også i pagt med tidens krav, at vi har fremsat det forslag til folketingsbeslutning, som vi behandler i dag.

Det er rigtigt, at medhjælperloven i årene siden 1921 har gennemgået visse ændringer, men de principielle, grundlæggende bestemmelser har overlevet trods de ændringer, der er sket i det samfund, hvori den virker.

Blandt de mangler, vi mener findes i medhjælperloven, og som falder i øjnene, er først og fremmest uklarheden i talrige af lovens bestemmelser. Det gælder således selve spørgsmålet om lovens område, som dette fastslås i § 1. Der siges i denne paragraf, at loven omfatter unge under 18 år, altså netop den kategori af unge mennesker, der har mest brug for en beskyttelseslovgivning, men derudover vil man, når man ser på § 33, finde, at loven stort set også gælder medhjælperne over 18 år, hvis ikke parterne har vedtaget noget andet. På dette som på så mange andre områder bliver det så domstolenes skøn og undertiden den noget usikre praksis, der bliver rettesnor for, hvad der er gældende. Men netop denne usikkerhed med hensyn til lovens omfang har meget stor betydning for arbejderne, fordi de, der er underkastet medhjælperloven, på talrige områder er dårligere stillet end andre arbejdere.

Det gælder f. eks. ferispørgsmålet, som ministeren nævnte her. I andre fag har man inden for det åremål, hvori medhjælperloven har virket, fået en ferielov med ganske bestemte regler både om feriens længde og om betaling af feriepenge, og inden for ferielovens område virker den uden hensyn til beskæftigelsens varighed. Heroverfor står

så medhjælperlovens § 20, der jo faktisk ikke giver medhjælperne nogen egentlig ferieret, ud over at den bestemmer, at en medhjælper, der er fæstet eller har tjent et halvt år, har krav på frihed i 9 søgnedage, og for et helt år i 18 søgnedage.

Det hedder videre i nævnte paragraf, at såfremt tidspunktet ikke forud er aftalt, bliver det i sidste instans husbonden, der afgør, hvornår, ikke ferien — for det kan man ikke tale om i denne forbindelse — men fridagen skal gives, og medhjælperen kan ikke forlange mere end de 6 af disse dage i sammenhæng. Og ikke nok med det, der findes faktisk afgørelser om, at i tilfælde, hvor husbonden ikke har ment sig i stand til at finde 6 passende dage i sammenhæng og medhjælperen, for dog at få sine fridage, simpelt hen har holdt fri, blev dette betragtet som ulovlig ophævelse af arbejdsforholdet med de i loven fastsatte konsekvenser for medhjælperen. Dette kan være temmelig slemt bl. a. på grund af de efter vor mening urimelige bestemmelser om udbetaling af løn. Herom siger § 9, at hvor medhjælperen er fæstet for et halvt år eller mere, får han først den første måneds løn udbetalt efter 3 måneders tjeneste; videre siges, at hvor der er tale om et helårsfæstemål, anses, om anden aftale ikke er truffet, de to tredjedele af helårslønnen som løn for sommerhalvåret og to tredjedele af lønnen for sommerhalvåret som løn for dettes sidste 3 måneder. At dette ganske åbenbart og ensidigt er til husbondens fordel, vil det vist være vanskeligt at få nogen større diskussion om.

Med hensyn til det beskyttelsesmæssige, som burde være det bærende i en sådan lov, siges det i § 19 først, at børn ikke må anvendes til arbejde i den tid, de skal gå i skole eller til præst — en såre naturlig ting i et land med obligatorisk undervisning. Videre siges, at unge under 16 år ikke må beskæftiges ved arbejde, der i forhold til deres alder skønnes at overstige deres kræfter, og ikke i længere arbejdstid, end der normalt gælder henholdsvis i by og på land. Spørgsmålet bliver så: hvem skønner, hvilket arbejde der overstiger medhjælperens kræfter? Det bliver vel i reglen netop arbejdsgiveren. Spørgsmålet bliver videre: hvad betragtes som en normal arbejdstid? Arbejdsmandsforbundet har søgt at få dom